

2008. december 16.

I. évfolyam 15. szám

Vértess-Gerecse Akciócsoport

Karácsony

A karácsony az egyik legszebb ünnepünk, az öröm, a szeretet, a várakozás ünnepe, amikor az egész család együtt várja, hogy vajon ebben az évben mit rejtenek a csomagok. A karácsony szláv eredetű szó, legősibb alakjában "lépő", "átlépő", "fordulónap", "napfordulat" lehetett a

jelentése. E baljós fogalmak a téli hidegre, hosszan tartó sötétségre, az óév szellemére vonatkoznak. Karácsonyi szokásaink között sok a halállal, szellemjárással kapcsolatos hiedelem. December 24-e, Ádám-Éva napja a karácsonyi ünnepkör legjelesebb napja karácsony "vigiliája", az adventi időszak utolsó napja. Számos szokás, hiedelem kapcsolódik ehhez a naphoz: tilos volt kölcsönadni és kérni, mert az elvitte a gazda hasznát. Mindenki a ház körül dolgozott, tilos volt erdőt, mezőt tevékenykedni. Nem volt tanácsos varrni, fonni, foltozni, mosogatni. E napon a kiterített mosott ruha is bajt, betegséget hozhatott a családra. Az eladó lányok, ha az esti harangszókor a kútba tekintettek, megláthatták vőlegényüket. A legényeknek nem volt szabad zsírosat enni, nehogy csúnya menyasszonyt kapjanak.

E napon állítunk karácsonyfát, melynek előzménye egyrészt a termékenység, életet jelentő életfa, termőág. Másrészt középkori egyházi eredetű szokás, miszerint Ádám-Éva napján előadták a teremtés történetét. A paradicsomi életfát örökzölddel, fenyőfával helyettesítették. A karácsonyi ajándékozás a karácsonyfa-állításánál is újabb szokás.

Ezúton kíván a Vértess-Gerecse Közösség vezetősége és munkaszervezete minden kedves tagnak Békés Karácsonyi Ünnepeket és sikerekben gazdag Boldog Új Évet!

A Vértess-Gerecse HACS munkaszervezete és elérhetőségei:

MSZ vezető: Móricz Beáta

30/2000-955 vagy 70/431-49-22

Projekt-menedzser: Schamberger Dóra

70/431-49-21

Iroda: 2890, Tata, Erzsébet tér 13. (8-16 óráig)

Projekt-menedzser: Schuszter Margit

70/431-49-18

Iroda: 2840, Oroszlány, Rákóczi F. u. 78. (délutáni órákban)

Pályázati információk

Hasznos Linkek

www.verese.hu

www.fvm.hu

www.mvh.gov.hu

www.umvp.eu

Bizonyára már minden Vértess-Gerecse tag számára ismert, hogy az ÚMVP III. tengelyes intézkedéseinek benyújtási határideje megváltozott. Az Irányító Hatóság a folyamatos észrevételezések és jelzések figyelembevételével meghosszabbította a beadási határidőt **2009. január 10-re**. A kérelmek továbbra is a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal honlapján (www.mvh.gov.hu/Közlemenyek) érhetők el, pdf formátumban. A meghosszabbított határidő ellenére arra kérjük a kérelmet benyújtókat, ne halasszák az utolsó pillanatra a beadást. Felhívjuk mindenki figyelmét hogy a HACS munkaszervezete készséggel áll rendelkezésre a kérelmek kitöltésével kapcsolatban, és a pontozási jegyzőkönyv kitöltése is az ő feladata. Ezért fontos, hogy minden kérelmet benyújtó tájékozódjon előtte a munkaszervezetenél, illetve vegye fel vele a személyes kapcsolatot is.

Tervezzünk és fejlesszünk együtt!

Határon átnyúló együttműködések

2008. október 15-én megjelent a Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködés pályázati konstrukció, ami hasonlóan a vidékfejlesztési témához, 2007-2013 közötti időszakról szól.

Az együttműködésre már a korábbi években is lehetett támogatást igényelni, a legújabb konstrukciók most jelentek meg. Magyarországon több határmenti megye jogosult a támogatásra, esetünkben Komárom-Esztergom megye az egyik kedvezményezett.

A pályázati felhívás keretében a támogatásra rendelkezésre álló keretösszeg 71 014 050 euro, mely több intézkedésre van felosztva.

Az első kiírás beadási határideje 2008. december 15-én lejár, de lesz még lehetőség a következő években is pályázatot benyújtani, ennek várható időpontja jövő év márciusában várható.

Fontos minden pályázatnál, hogy közösen valósuljanak meg a programok: közös fejlesztés, közös finanszírozás, közös alkalmazott, közös projekt.

A pályázatok egy része kétfordulós eljárás keretében is benyújtható, de ezek csak az építési jellegű projektekre illetve olyan fejlesztésekre vonatkoznak, melyek tervei még csak kidolgozás alatt vannak, illetve a fejlesztések még körvonalakban vannak meg. Ekkor egy előzetes projekt tervet kell a pályázónak benyújtania, nem szükséges a pályázati formanyomtatvány.

Az együttműködésről és a beadásról bővebb információk olvashatók a program hivatalos honlapján: www.husk-cbc.hu

BEAVATKOZÁSI INTÉZKEDÉS	INTÉZKEDÉS HIVATKOZÁSI SZÁMA	INTÉZKEDÉS TARTALMA	RENDELKEZESRE ÁLLÓ ÖSSZEG (EUR)
1. PRIORITÁSI TENGYEL			
1.1 Határon átnyúló üzleti együttműködés támogatása			
1.1.1 Üzleti infrastruktúra fejlesztése	HUSK 2008/01/1.1.1	Maglóvár ipari parkok, új vagy megújult inkubátorházak és vállalkozási létesítmények bővítése/újítása, valamint létesülő üzleti infrastruktúra létesítése	4 211 775
1.1.2 Üzleti együttműködések előmozdítása	HUSK 2008/01/1.1.2	Klaszterek építése, üzleti partnerek és hálózatok létesítése, az üzleti információáramlás fejlesztése	1 206 143
1.3 Közös idegenturizmus-fejlesztés			
1.3.1 Turisztikai termékek, esztergomi fejlesztése, desztinációmenedzsment szervezetek és kapcsolódó infrastruktúra felújítása	HUSK 2009/01/1.3.1	Turisztikai vonzók felújítása, közös termékek és kapcsolódó desztinációmenedzsment szervezetszervezési fejlesztése, infrastruktúra felújítása	8 000 000
1.3.2 Közös turisztikai célpontok fejlesztése népszerűsítés, marketing és ösztönzés	HUSK 2009/01/1.3.2	Közös turisztikai termékek népszerűsítése együttműködés a marketing és ösztönzés területein	1 841 000
1.5 Hálózati, partnerségi, program- és projekttervezési és -irányítási kapacitások fejlesztése			
1.5.1 Hálózati, partnerségi, program- és projekttervezési és -irányítási kapacitások fejlesztése	HUSK 2009/01/1.5.1	Hálózati, partnerségi, oktatási tevékenységek a program- és projekttervezési és -irányítási kapacitások fejlesztése	1 500 000
1.6 Emberi erőforrások közös használata és fejlesztése			
1.6.1 Közös képzés, oktatás és hálózatiépítés	HUSK 2009/01/1.6.1	Közös képzési és oktatási módszerek és programok kidolgozására. A munkaerő-piaci közdeményozások harmonizálása. Információs rendszerek és munkaerő-piaci hálózatok fejlesztése révén.	500 000
1.6.2 Munkaerő-piaci közdeményozások	HUSK 2009/01/1.6.2		1 787 380
1.7 Emberek közötti (People to people) kapcsolatiépítés			
1.7.1 Emberek közötti (People to people) kapcsolatiépítés	HUSK 2009/01/1.7.1	Közös események és programok szervezése, együttműködés a kultúra, sport, művészet, szabadidő, és a természetvédelem területén.	1 075 285

2. PRIORITÁSI TENGYEL			
2.1 Közös tevékenységek a természeti környezet védelmének ösztönzésére			
2.1.1 Víz-, és hulladékkezelés, megújuló energia	HUSK 2008/01/2.1.1	Víz-, hulladék- és megújuló energia rendszerek és technológiák fejlesztése, környezetalakítás növelése.	18 000 000
2.1.2 Tanulmányok, tervek és képzések	HUSK 2008/01/2.1.2	Tervek elkészítésére és képzésekre irányuló akciók	1 900 474
2.2 Közös természetvédelmi tevékenységek			
2.2.1 Közös természetvédelmi tevékenységek	HUSK 2008/01/2.2.1	Természeti értékek védelme, környezetalakítás növelése.	5 000 529
2.3 Kisléptékű ünépítés, kerékpárutak, tömegközlekedés			
2.3.1 Kisléptékű ünépítés, kerékpárutak	HUSK 2008/01/2.3.1	Határon átnyúló utak és kerékpárutak fejlesztése	18 232 210
2.3.2 A tömegközlekedés fejlesztése	HUSK 2008/01/2.3.2	Tömegközlekedési szolgáltatások fejlesztése, határon átnyúló tömegközlekedési szolgáltatások létrehozása	1 420 278
2.4 Jobb határhelyezési lehetőségek biztosítása a határtályokon			
2.4.1 Jobb határhelyezési lehetőségek biztosítása a határtályokon	HUSK 2008/01/2.4.1	Határon átnyúló kompek és híkok építése.	7 000 000
2.4.2 Tanulmányok és tervek	HUSK 2008/01/2.4.2	Területhasználat megvalósításához szükséges előkészítő tanulmányok és tervek készítése	2 000 964

Bemutatkoznak a Vértes-Gerece Akciócsoport tagjai

Gánt

Gánt egy német nemzetiségi kisközség a Vértesi Tájvédelmi Körzet területén.

"A Vértes - hegység déli szélén egyik bájos zugában rejtőzik Zámolytól északra, Csákberénytől keletre, Csákvártól nyugatra" -írja Károly János Fejér Vármege Története című munkájában. Az erdővel körülvelt terület 24 km-re található a megyeszékhelytől, Székesfehérvártól. Időjárását a hegyvidéki klíma jellemzi, mi szerint a nyár hűvös a tél fagyos, jellemzője az északnyugati szél. A csapadék karsztvíz formájában raktározódik. A Vértes hegységi földtani felépítése szerint földomitra épül, amit bauxit réteg fed. A felszín mélytengeri üledék borítja. A természeti adottságok és egyéb további kutatások alapján Gánt Magyarország első, Európában is ismert bauxitlelőhelyévé vált.

Gánt első megemlítése 1193-ból, III. Béla oklevelében olvasható. Ebben az időben a terület Székesfehérvári illetőségű német keresztes lovagok birtokában volt. Később teljes egészében a székesfehérváriak fennhatósága alá került. A török időkből nem rendelkezünk adatokkal, de az ismert, Török János földbirtokosnak 1636-ban Gánton birtoka volt.

A falu mai képe az 1860-as évekhez hasonlít: az utca mindkét oldalán szalagtelkes házak állnak, tőlük északra pedig az erdőség. Az erdők uradalmi birtokhoz tartoznak, a szántóföldek pedig a község birtokán képeztek.

A gánti bauxitbánya:

Az első bauxitbányát Balás Jenő székely származású, gyergyóremetei bányamérnök fedezte fel. Balázs 1919-ben bánya és kohómérnöki irodát nyitott Budapesten. Kutatásainak megkezdésére nagy hatást gyakorolt Taeger Henrik geológus 1905-ös kutatásai a Gánt környéki bauxitról. A minőségellenőrző vizsgálatok szerint Balás Jenő Hosszúharasztosnál Európa legjobb bauxit előfordulását találta meg. Dr. Telegdi Roth Károly a "Vértes - hegység bauxitbányái" című 1925-ben írt munkájában kimerítő beszámolót ad a lelőhelyről és annak piaci jelentőségéről. Doktor Hiller József az ALUÉRC Rt. Főigazgatója megbízta Bortnyák István és Nemes Vilmos bányamérnököket a bauxitbánya felmérésével. E célból bányairoda nyílt özvegy Schweighardtne "Méri néni" kocsijában és négyfős kutatócsoportban megkezdődtek a felmérések. Az emlékszoza az 1915-ben alapított Vértes Vendéglőben tekinthető meg. A kutatások eredményeképp 3,35 millió tonna jó minőségű bauxitot találtak, ami azt jelentette, hogy Gánt Európa leggazdagabb bauxitbányája lett.

A meddőréteg letakarítása és a külfejtés kézzel, teraszos jelleggel történt. A bauxitot csillékbe lapátolták és kézzel, vagy lovas kocsival a vasúti kocsikhoz tolták, végül pedig Bodajkra szállították. 1926-ban került sor a 140 férőhelyes munkáslaktanya kiépítésére Gánt - Bányatelepen. A bányában dolgozók száma a 30-as években meghaladta az 1000 főt. A népesség létszáma is rohamosan nőtt: 1930-ban a falu külterületeivel 1493 lakost számlált. Időközben 1928-ban Gánt területe Vérteskozmaival és Kőhányással bővült. 1930-ban került sor az első gőzbagger üzembe helyezésére. A géppark segítségével a Gánti Bauxitbánya a világ eddig legjobban gépesített bányája lett. A gépesítés 1930-tól egészen a háború végéig fokozódott.

Gánt frontvonalba került. 1944. december 26-án orosz katonák jöttek a faluba.

A háború után a termelés lassan növekedett. 1958-ban a bauxitbánya elvesztette önállóságát, és 1962. december 31-én bezárták.

A falu nevezetességei:

Bauxitbánya múzeum

Gánti Bauxitföldtani Park

Elüldözöttek emlékműve / Vérteskozma /

Gánt-Gránás feszület és harangláb

Kőhányási Esterházy kápolna

Mária kápolna

Községi forrás

Gánti lovarda

Vértes-Gerecse Akciócsoport

64 209 lakos

37+1 település

6 kistérség

37 önkormányzat

51 civil szervezet

33 vállalkozás

*Vértes - Gerecse „Általél(r)ünk”,
kéz a kézben célhoz érünk!*

A novemberi közgyűlésen történt

2008. november 6-án, Kecskéden tartotta a Vértes-Gerecse Vidékfejlesztési Közösség soron következő közgyűlését. Schunder Tibor elnök úr beszámolt az egyesület bírósági bejegyzésének elfogadásáról. Szó esett a megjelent ÚMVP pályázatokról, azok kitöltéséről, benyújtásuk módjáról. A közgyűlést megelőzően az Elnökség is ülésezett, ahol előkészítették a 2008. évi költségvetést, valamint a felállítandó munkaszervezet álláspontját. Ezeket a közgyűlés elé is terjesztették.

A közgyűlés végén minden település megkapta az „Európai Falu LEADER Közösség” című táblát, melyet a településnév tábla mellé célszerű kihelyezni, egy különálló oszlopon. A táblák jelzik azt, hogy a település tagja a közösségnek, és fejlődése európai szintű lehet.

Az Elnökség **2008. december 9-én** is ülésezett, hogy megbeszéljék a munkaszervezet által tartott konzultációk és fórumok tapasztalatait. A konzultációkon az ügyfelek közvetlen segítséget kaphattak a munkaszervezettől, hogy kérelmüket a HVS-nek megfelelően készítsék el. A napirendek között szerepelt a HACS finanszírozásának megoldása is.

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózatról

A magyar vidék fejlesztésére példátlan lehetőség nyílik a 2007- 2013-as tervezési időszak lehetőségeinek köszönhetően. Ebben nagy hangsúlyt kap a vidékfejlesztési források hatékony felhasználása.

Ennek érdekében az Európai Unió és a hazai jogszabályoknak megfelelően a vidék szereplőinek - így az önkormányzatoknak, a vállalkozóknak, a civil szervezeteknek, a helyi közösségeknek - célszerű, ill. szükséges a fejlesztési folyamatok összehangolása érdekében hálózatba szerveződni. Az így létrehozott Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat intézményrendszere információáramlással, tanácsadással, tapasztalatok és a gyakorlatok cseréjével, képzéssel, térségek közötti együttműködéssel, projektgenerálással, többszereplős fejlesztésekkel, folyamatsegíttéssel, partnerség elvén nyugvó együttműködés ösztönzésével segíti a vidékfejlesztés hatékony megvalósítását.

A hálózatba regisztrálhat minden olyan szervezet - magán és közigazgatási szerv, vagy magánszemély, aki részt kíván venni a vidékfejlesztésben. A hálózat regisztráltjai szakterületeket jelölhetnek meg, ezzel automatikusan is érdeklődési szerinti információkat kaphatnak.

Az MNVH épít a következő, már létező hálózatokra és szervezetekre:

- ÚMVP Monitoring Bizottsága
- Helyi önkormányzatok
- Közigazgatási intézmények és hatóságok
- Szaktanácsadási hálózatok
- Helyi Vidékfejlesztési Irodák
- Vállalkozók és hálózataik
- Helyi Közösségek
- LEADER Helyi Akciócsoportok
- Civil szervezetek és hálózatok

Bővebb információ a Helyi Vidékfejlesztési Irodákban kérhető.